

Kiadóhivatal:

Bezerédj István-utca 5. szám.
Az előfizetési pénzek és hirdetések
ide küldendők.

Hirdetések

legjutányosabb számítással, díj-
szabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:

Bezerédj István-utca 5. szám.
Ide küldendők a lapot ér-
deklő összes közlemények.

Előfizetés:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor.
negyedévre 2 kor. 50 fill.

Néptanítóknak,

ha az előfizetést egész évre előre
beküldik, 3 kor.

TOLNAVARMEGYE TARSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYESZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Bemunkatárs: JANOSITS KÁROLY.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: BODNAR ISTVÁN.

Egyes szám ára 20 fillér.

Szekszárd R. T. Város Takarékpénztára.

Annyi sok szó esett róla az utóbbi időben, hogy egészen természetesnek tűnik fel a jelentkezése, ha egyelőre csak — papíron is.

Szekszárd város polgármestere egy 32 lapra terjedő füzetben kiadta s megküldte a város képviselőtestülete tagjainak azokat az alapszabályba foglalt pontozatokat, a melyek alapján Szekszárd R. T. Város Takarékpénztárának megalapítását tervezi.

Elvégre az alapszabálytervezet azért küldetett szét, hogy az mennél szélesebb körben tanulmány tárgyává tétessék. Megkísérlem tehát a hozzászólást. Nem vádolhat senki részrehajlással, mert nem voltam s nem is vagyok »bankista«, szorosabb nexusba egyik pénzintézetünkkel sem állok, — hacsak nem bűnöm, hogy egyiknek megírtam 50 éves történetét; életem javát azonban számok között, Pénz ő fenéke kiszolgálásában töltöttem el, ezen kívül szerettem e város fejlődését, haladását, meg van tehát a jogcim, hogy egyéni véleményemet e lap hasábjain minden mellékérdek, harag, vagy szenvedelem nélkül elmondhassam. Éz azonban senkit se riasszon el, ha velem ellentétes nézetet vall is. Tessék, rukkoljon ki bátran — *igazi meggyőződésével*, mert a felvetett idea annyira fontos, városunk minden egyes polgárának annyira eleven husába — akarom mondani *zsebébe* vágó, hogy a kérdéssel foglalkozni nemcsak *kívánatos*, de egyenesen *közzükség*, általános érdek. Nyitva áll tehát, e lap mindenki számára. Szolgáljuk a város érdekét ki így, ki úgy, mindenestre azonban — szeretettel — egymás fejének beverése nélkül . . .

*

A városi takarékpénztáraknak elvi ellenzője nem vagyok. Nagyon jól tudom én azt, hogy külföldön mindennapi a *községi, városi* takarékpénztár, bár legtöbbször a *községi, városi* elnevezés ott is csak ama bizonyos ceger, olyan szemközt ordító becsalógató, mint a korcsmafalára kipingált pintes üveg. A német, de leginkább az osztrák pénzintézetek, jobbára a múlt század elején — bizonyára a nagy vagyon, fejlett műveltség, a kor akkori áramlata s egyéb okokból *filantropikus* alapon jöttek létre, nálunk, a tőkésűk országban azonban az eddigi alakulások jobbára *részvénytársasági* alapon történtek s *nagyon helyesen*, mert a magyar *szalmaláng — közügyekkel való kevés törődés, nembánomság*, sőt bizonyos foku *indolencia* miatt, sokkal helyesebb a létrejött intézeteket *reális* s bizonyos tekintetben *érdekalapra* fektetni. Nem elég ugyanis pénzintézetet csak alapítani, de azt *vezetni* s *ellenőrizni* is kell tudni, erre pedig sokkal biztosabb az olyan felügyelet, amely bizonyos fokig mégis csak az *önérdeknek* szemüvegén szemléli a dolgok folyását, mint a bürokratikus ellenőrzés, amely az aktahalmazból olykor-olykor felpislantva, immel-ámmal utánnézéssel, bizonyos dolgokat észre vehet, tisztán azonban mégsem láthat s az egész vezetést át nem tekintheti.

A *hivatalos s általános lanyhának ismert ellenőrzés* tehát az első aggályom, de még ezt is le tudnám küzdeni, ha olyan fényesnek látnám az új takarékpénztár város-

mentő *angyalának* felénk csapkodó szárnyait. Megingathatlan meggyőződésem ugyanis az, hogy a községi vagy városi takarékpénztárak csak olyan helyeken prosperálhatnak, hol a hiteligenyek nagyok, azok kielégítése hiányos, vagy egyenesen rossz, szóval, hol a pénzszükséglet és kínálat között a természetes arány egy és más okból ki nem elégítő. Az első kérdés tehát az: szükséges-e Szekszárdra s egyáltalán a vármegyébe új pénzintézet. Nem! A minapában e lap élén kifejtettem ezt, tehát nem ismételtem. Szekszárd három pénzintézete s a tolnai intézet fiókja ugyanis a hiteligenyeket egészen kielégítik. Itt van ezeken kívül a vármegyei gyámpénztár, a vármegye — mondhatni — legnagyobb pénzintézete, amely a *legelőbb tiltakozás az újabb »bank«-alapítási tervezek ellen*. Nem kívánok most célozni az ott előfordult 130 ezer koronás nagyobb sikkesztási esetre, csak arra, hogy könnyű visszatérítési kötelezettség s 6 százalékos kamatszéd dacára is ennél a pénztárnál 4 év alatt *2 millió koronát* fizetett vissza a vármegye adós közönsége. Ez tehát nem mutat egyebet, mint azt, hogy nemcsak Szekszárdon, de egész Tolna-megyében a pénzkinálat és pénzszükséglet között már is foraitott a viszony. S mit akar Szekszárd város új pénzintézetével, olcsóbb kölcsönöket nyujthat talán majd, mint *saját gyámpénztára*, amely *meg a tulajdon pénzeit* sem tudja magánfeleknél elhelyezni, hanem első kamatlábra pénzintézeteknél kénytelen gyümölcsöztetni? Szekszárd város összes árvapénze ugyanis 625.000 kor. Ebből 215.000 korona értékpapír, 300.000 korona pedig takaréktárilag gyümölcsözik, úgy hogy a gyámpénztár, a körülbelül 40 ezer koronát kitevő magán kötvényeken kívül, 3 éves fennállása alatt csupán csak **70 ezer** koronát tudott *jelzálogos kölcsönökre* elhelyezni. Talán a jövőben többet tud, mert ugye az adósok nem törődnek az új betáblazási költséggel, majd tömegesen fogják felmondani másutt kölcsönöket, csak hogy a városnál lehessenek »boldog« adósok?! Avagy talán van itt fejlett kis- vagy gyár-ipar s kereskedelem, amelyek a váltó, folyó számla, értékpapír üzlet terén ütik helyre a csorbát? Persze a most meglévő intézetek is csak összetett kezekkel fogják nézni a városi takarékpénztár fényes gyarapodását. Nem lesznek még figyelmesebbek a kölcsönvevőkkel, nem fizetik meg még jobban a pénzkihelyezés körüli ügynöki szolgálatot s nem élnek talán represszáliakkal? Például, ha a város elviszi tőlük alapjait, ott gyümölcsöző tőkeit, nem mondják-e fel ők is a város jelentős kölcsönöit? Vagy talán a város mondja fel? Persze, mi az a korábbi visszafizetéssel járó 20—25 ezer korona stornó díj? — hisz özőnleni fog hozzá a pénz, a nagy betétesek ott helyezik el ezreiket, a vármegye közönsége is odaviszi százezeit, a kisember is megkuporgatott fillereit, — talán, hogy ne kelljen messzire fáradni a városi végrehajtónak, ha az adóhátralékhoz — foglalási alapot keres?

Lesz hát garas bőven. Elannyira nagy lesz a pénzbőség, hogy az 56. § máris védekezik a tulságos betétaldás ellen, az új intézet ugyanis nem lesz köteles új betéteket elfogadni, ha azokat gyümölcsözővé nem teheti.

De vajjon oly sok lesz-e a betét a valóságban? Nem tudom. Hálátlán a próféták szerepe. Így nem is jósolok, hanem e kis, talán mégis csak megszívlelésre méltó bevezetés után áttérek a részletekre.

Ki ne helyeselné az intézet nemes célját: »Mindenkinek, de különösen a szegényebb néposztálynak betétek biztos és gyümölcsöző elhelyezésére módot és alkalmat nyujtani s Szekszárd polgárságának vagyos-

nosodását, jólétét előmozdítani s abban állandóan közreműködni. (1. §.)«

Igen, de e szép hivatással szemben ott áll éppen a vagyonos polgárság feje felett, mint örökös Damokles-kard, a 7. §. kérelhetlensége: »*A takarékpénztár összes kötelezettségeiért Szekszárd r. t. város közönsége egész vagyonával ée összes jövedelmével felelős.*«

Hát ezt a felelősséget vállalhatják egyesek, de kétségbe vonom, hogy *összes polgárságunk* vállalni hajlandó. Nagy teher ez egy város nyakán, még ha nem történik is miudjárt visszaélés, történhetik azonban. Nem most, de később, valaha, mert biz most is fenntartom a hivatalos vizsgálatok ismert lanyhaságáról s megbízhatatlanságáról szerzett, előbb hangoztatott tapasztalataimat.

Én tehát mint képviselőtestületi tag legalább a magam részéről nem találok *törvényes*, de még csak *erkölcsi* alapot sem arra, hogy kimutatható reális *haszon nélkül*, csupán remélt nyereség fejében ilyen súlyos vagyoni felelősséggel terheljem a város polgárságát. Mert más az, ha hasznos beruházásokra szavazok meg ezreket, százezeket. Ott megmarad a kézzelfogható ellenérték, de itt csupán csak *jó reménység* fejében dobálózom az előre nem is sejtethető, X mennyiségű ezresekkel, ehhez pedig talán még sincs jogom, sem nekem, de talán másnak sem, mert ma városi képviselők vagyunk, de jövőre talán már nem. Azt hiszem, sokan gondolkoznak így, sőt az alapszabálytervezet is megerősíteni látszik a befogásomat, t. i. hogy nem prejudikálhatok a jövőnek. A kereskedelmi törvény, illetve gyakorlattól eltérőleg, ugyanis a 4. § szerint az intézet fennállása *határidőhöz kötve nincs*. Fennáll mindaddig, míg megszüntetését a város, mint tulajdonos, jogérvényesen el nem határozza. Tehát ebben az évben költséges berendezéssel felállítjuk, a jövő évi képviselőtestület pedig, — ha úgy akarja, megszüntetheti? Hát ez sincs egészen így rendben.

De lássuk a 8-ik §-t: A takaréktár forgó és üzemtökéjét képezik többek között a város házi, alapítványi és gyámpénztárának betétjei. Megszűnik tehát a gyámpénztár kölcsönadása? Vagy csak az árvák *felelős* pénzt használja az új takarékpénztár? Más pénzintézetek legalább összes alapjaikkal felelnek az ily pénzekért. De mi lesz itt a gyámügyi törvénnyel, amely az árvapénzek kötelezvényre való kihelyezését csak *háromszoros jelzálogi biztosítással* engedélyez? Az igazgatóság *saját belátása* szerint az árvapénzt váltókra, kézi zálogkölcönül, hitelkötvény kölcönként is kihelyezheti? Lchet ez, vagy az így származható esetleges veszteség is elfér a város közönsége *összes vagyonával való felelősségének* bő köpenyegé alatt? Mindezek súlyos kérdések, valamint az is az, hogy elégséges lesz-e az így s más uton remélt betét, egy csak középformalmu pénzintézet boldogulhatására is. Mert azt értem, hogy az intézet csak annyi betétet fogad el, amennyit elhelyezni bír, de válsá-

gos időben hol szerez majd új hitelt, amikor a város kölcsön kérvényeire a fővárosi intézetek ez idő szerint egyáltalán nem is reagálnak. És végül a belügyminiszter megengedi-e majd egy adóssággal terhelt városnak a pénzügyintézet alapítását, holott, a városok összesége által, 10 millió alaptőkével tervezett központi intézetbe is csak azoknak a városoknak enged részvény-jegyzést, amelyek kimutatható vagyonnal bírnak.

Szólni kell még a szervezetről. Hát biz ez a lehető legkomplicáltabb. A takarékpénztár ügyeit intézik: a városi képviselőtestület, a választmány, az elnök, az igazgató, az igazgatóság, a felügyelőbizottság, napibiztosok, tisztikar.

Ha van egy 9 tagú igazgatóság, a 31 tagú választmány teljesen felesleges, ha csak nem a vagyoni felelősség minél nagyobb kiszélesítésére aspirálunk. Ily komplikált szervezet csak kerékkötő, megöli a gyors adminisztrációnak, kivált ha laikusokból áll, amint hogy jobbra csak azokból állhat. De kapunk-e 9 igazgatót is, bármily csekély szakértelemmel is, az évi tiszta nyereség 1 százalékaért, mert mikor éri el a tiszta nyereség 1 százaléka a 400 koronát is? Ezért az összegért aztán »üljön« az igazgató hetenként kétszer vagy többször, áldozza idejét, tegye kockára összes vagyonát. S micsoda szakértelmet lehet várni az olyan vezető igazgatótól, aki 2 százalékos jutalék és évi 2000 korona fizetése mellett még a mennybéli jussával is felelős az intézet minden vagyonáért s micsoda szakértelme lehet a 100 koronával külön díjazott, 1 százalékos jutalékra alkalmazott, de vagyoniilag épp oly felelős igazgatónak?

S a városi ügyész mellett az intézet peres ügyeinek vitelére még egy, vagy pláne több ügyvéd is szükséges? Száz, kétszáz milliós forgalmat csináló fővárosi pénzügyintézet is beéri — egygyel. S vajon a városi számvevőnek nem akad-e elég dolga hivatalában? Ráérhet-e ellenőrizni a takarékpénztár kezelését s pláne hogy felügyelőbizottsági elnökösködjék is? Hát a napidíjasok? Ezen kellett volna kezdeni. Lehet-e egyáltalán modern intézetet — napidíjasokkal adminisztrálni? Lehet-e olyan alkalmazottól megbízhatóságot, hűséget, szorgalmat, titoktartást még csak kívánni is, akit nyomorúságosan, legfeljebb napi 1 forinttal díjazunk? Napidíjasok! — Erről a szakaszról a rendezett tanácsú városban is a régi községi rendszerre ismerem. Szekszárdnak mindég az volt az elve, hogy tisztességes fizetést senkinek sem adni, inkább menjen úgy a dolog, a hogy megy, ha feje tetején bukácsol is.

Felemlithetnék még egyet-mást, de hát már is tulságos sokat részleteztem. Összegezem tehát véleményemet: Papiroson nagyon szépen fest a Szekszárd R. T. Város Takarékpénztára felállításának kérdése, polgármesterünk legjobb szándékát, városgyarapító intencióit is a legnagyobb készséggel honorálom. Kisvárosi, pénzszegény, ipari, kereskedelmi szempontból fejletlen voltunknál fogva azonban, éppen mert ismert *garasoskodásunk* miatt megbízható, igazán *szakképzett* vezetőségre nem számíthatunk, a hasonló pénzügyintézeteknél alkalmazottak szakértelmét pedig az alapszabályok szerint, de meg a dolog természeténél fogva is nélkülözniük kell — én magam részéről a városi takarékpénztárral való kísérletezést itt minálunk senkinek sem ajánlhatom, ha azt felállítjuk, az oly kisszerű, magát, az egyébként szép eszmét kompromittáló korcszülött lesz, hogy azért a nagy anyagi felelősség Damokles-kardját örökösön fejük felett suhogni hagyni egyáltalán nem indokolt.

A városi takarékpénztár, másutt bevált szép intézményének felállítását Szekszárdon a rossz hitelviszonyok meg nem indokolják s hogy csak azért állítsuk fel itt is, mert már másutt is van, ezt elég oknak nem találom. Az ily intézményt az előbb jelzett tényezőknél felül csak a polgárság, összlakosság egyértelme, összetartása, sőt áldozatkészisége tarthatná fenn, erre pedig itt semmi kilátás, így e halva született szép eszmét temessük el többi halott testvérei mellé.

B.

Az esperanto, mint szellemi érintkezési eszköz.

Ha vizsgáljuk a mai korban ténylegesen élő forgalmat, lehetetlenség arra a gondolatra nem jönni, hogy a technikai fejlettség folytán előállt könnyed és gyors közlekedési eszközök dacára sincs meg a művelt nemzetek között az az élénk összeköttetés, amelyet elvárni lehetne a mai ipari és kereskedelmi fejlettség mellett.

Mint kulturállapot, keresztül-kasul hálozzák már a vasutvonalak hazánkat is s mégis olyan kevés távolvidéki terményeket látunk, mintha ma is olyan nehézkesen lehetne szállítani azokat, ahogyan régen lehetett. Hazánkról valamikor a »dus Kánaán« jelzővel emlékeztek meg ideköltözött őseink s mégis egynemely, kevésbé termékeny vidéken, ma nagyobb élénkség, nagyobb forgalom van, mint nálunk. Ama jelszónak megfelelően, a mai viszonyokat tekintve, hazánkban egymást kellene érni az idegen országbeli kereskedőknek ama nyereségért, amelyet hazánk produkál. Hogy sem nálunk idegen terményeket, sem a honi terményekért idegen kereskedőket nálunk, főképpen vidéki városainkban nem valami sűrűn láthatunk, annak bizonyára okának kell lenni. Miben rejlik ennek oka? El vagyunk maradva más országoktól! Szokták mondogatni. Pedig ennek okát, a többi művelt államoktól való elmaradottságban nem találjuk meg, hiszen ami a forgalmak tényleges lebonyolítási eszközeit illeti, azokkal rendelkezünk mi is. Van szép, gazdag vasúthálózatunk, van távirat- és telefonösszeköttetésünk az egész világgal. Postai viszonyaink annyira megbízhatók, hogy párját alig lehet találni a világon. Mégis olyan nyomottság, olyan élettelenység uralkodik nálunk, mintha a világtól elmaradt, avagy elhagyott országban élénk.

Vannak hazánkban vidékek, ahol az ott nagyobb arányban termelt valamely terményt egyáltalán nem, vagy csak igen kis mértékben, lanyhán képesek értékesíteni az ottani lakosok. Meg van a vasútjuk, meg van távirat, sőt talán telefonösszeköttetésük is, mégis, mondhatni, összedugott kézzel kénytelenek várni a vevőt felhalmozódott terményeikre. Ki vannak téve az ilyen vidékeink, minden modern közlekedési eszközeink dacára is, a kereskedelmi spekulációnak, mely az áruk felhalmozódása révén annak értékcsökkenését ily módon mestersegesen idézi elő.

S hogy ezt tehetetlenül kénytelenek túrni lakosaink, annak egy jelentékeny okát a nemzeti nyelvek különfélesége folytán, az egyes nemzeteket s így az összeműködést egymástól elválasztó, egymásra nézve idegenné tevő, meg ma is szilárdan álló ama tényezőben kell keresnünk, hogy a különféle nemzeti nyelveket beszélő emberiség nem tudja magát kölcsönösen megértetni egymással.

Emez óriási választófalaktól nem látják az egymástól távoli vidékek lakói, hogy mely vidéken mi van bőven. Eme hatalmas körfal miatt nem tudják hazánk lakosai is közhírré tenni, hogy mi és milyen minőségű terményük van a világpiac számára.

Hogy egy közlekedési példával világosítsuk meg a mondottakat, induljunk ki városunk viszonyaiból.

Ha egy szekszárdi bortermelőnek felhalmozódott borkészlete eladása végett szüksége van vevőre, akkor a mai viszonyok szerint közhírré teszi, hirdeti borát a hazai lapokban. Ha igazán élelmes az illető, akkor ugyanezt megteszi osztrák és német országok területére is. Azonban, az egymáshoz ily közel álló országok bortermelői a legtöbbször szoros összeköttetésben állanak egymással saját érdekeik védelmét illetően. Így azután a termelőknek jó kva-

litásu terményét a gyengébb minőségű áru forgalmára szállítják le a lanyha kereslet ürügye alatt.

Jól tudják az ilyen paktumban álló kereskedők, hogy a termelő tehetetlenül áll velük szemben, mert nyelvvismeret hiányában nem tud piacot teremteni az ő kereskedelmi gyűrűjökön kívül. S így kénytelen várni, míg a kereskedelmi érdekcsoport meg nem elégei az áru értékének letörését.

Milyen másképpen volna ez, ha az a kereskedelmi összeköttetésre utalt termelő tudna érintkezést teremteni az ő fojtogató kereskedői spekuláción kívül eső területéről is.

Például, ha látná az a bortermelő, hogy a hazai és a szomszéd országok kereskedői nem keresik az ő termékét, ő keresne egy távolabbi, talán igen távoli országgal összeköttetést, a melynek révén azután piacot is teremthetne, talán közvetlenül is, a saját terménye számára.

Ha nem kelendő, mondjuk a szekszárdi bor, osztrák és német területen sem, akkor menni kell tovább. Talán svéd, norvég, orosz vagy Finnországban szükség volna reá. Avagy mas kontinensen lehetne jó vevőt találni eme már némileg teherként nehezedő terménytömegre.

Igen, de hogyan? Nincs ott ismerőse a magyarnak. Nem is tud beszélni, érintkezni az ottani lakossal. Kihez forduljon hát? Kinek a révén indítsa meg az összeköttetést, hogy azután az legyen az eredmény, hogy a megfelelő árban adhassa el terményét a termelő? Ezek azok a bajok, amiken segíteni kell. Ez az oka, csaknem egyedüli oka annak, hogy nincs meg az az élénk forgalom az emberiség között, amit a technika eddig felmutatott vívmányai révén már is várni lehetne.

Elválasztja az embert az embertől a sok különféle nyelv. Emez állapot fentartása mellett hiába hozza közelebb a vasut az embereket egymáshoz. A szellemi válaszfal fennállása miatt, ha közvetlen közelében vannak is az emberek testileg, szellemileg éppen olyan távol esnek egymáshoz, mint amikor még a vasutakon nem futott át a gyors meg az express vagy villámvasut.

Ezt a rendkívül káros, az összeműködés fejlődését akadályozó válaszfalakat lerombolni van hivatva az *Esperanto* nyelv. Ez a nyelv senkié, illetve egy nemzeté sem, hanem mindenkié, az összeműködésé. Aki ezt elsajátítja, ezen át érintkezést szerezhet a földkerekségen mindenütt, ahol csak művelt emberek laknak. Ha meg van ama bizonyos szekszárdi bortermelőnek az összeköttetése az esperanto nyelv utján, mondjuk a Filippini szigeteken csak egy emberrel is, már ezt az alkalmat is ki lehet használni arra, hogyan lehessen ott a jó szekszárdi bort értékesíteni.

Az esperanto nyelv ma már annyira el van terjedve, hogy nincs civilizált állam, amelynek területén érintkezést ne lehetne létrehozni az esperanto nyelv segítségével.

Milyen áldást hozó körülmény lenne az minden államra nézve, ha a kereskedelmi ügyletek lebonyolítása ilyen széles, mondhatni az egész földtekére kiterjedő módon eszközöltetnék önmaguk a termelők által?

S mindehhez alig kell más, mint néhány hónapi tanulása az esperanto nyelvnek.

Két-károm hónapi tanulás után maga az a szekszárdi bortermelő kérdezhetné meg közvetlenül akár a délafrikai, akár a szibériai embertársától, hogy van-e ott szükség borra? Kik ott a bortermelő? Milyen minőségű bort használnak ott? Volt-e ott bortermés, avagy használnak-e ott egyáltalán az ilyen italt? stb. stb.

Egy ilyen, a világgal érintkezésben levő ember bizonyára nem várná összedugott kézzel, míg a köréje font kereskedői spekuláció *hurka* nyakát fojtogatja. Irna ide is, irna oda is s teremtené piacot terménye részére.

Ez a nagy, igen sokszor nemzetek, országok jobblétét veszélyeztető helyzet kikerülése ime milyen csekélységen mulik. Egy közvetítő eszközön, amely az emberiséget egy egészé kapcsolja össze. És ez a kapocs már meg is van, csak ki kell használni.

Folyó hó 15-én városunkba jő a *Magyar Esperantisták Társasága*-nak titkára, *Medgyesi János* budapesti tanár s itt a városhaza közgyűlési termében, amelyet a polgármester *Bujó János* arvaszéki ülnök kérésére készsége engedett át a nevezett tanárnak abból a célból, hogy ott d. u. 5 órakor előadást tartsa az esperanto nyelvről városunk közönsége részére.

Felhívjuk ez előadásra olvasóink szives figyelmét annyival inkább, mert amint leirtuk, az *esperanto* nyelv útján fontos megélhetési feltételek könnyítéséről lesz szó ama jelzett előadás keretében.

M. J.

VÁRMEGYE.

Közzgyűlés. Tolnavármegye törvényhatósága július 29-én *Apponyi Géza* gróf főispán elnöklésével közzgyűlést tart. Az állandó választmány 28-án tartja ülését.

Központi választmányi ülés. Tolnavármegye központi választmánya f. hó 12-én d. e. 10 órakor Szekszárdon, a vármegyeház kistermében az országgyűlési képviselőválasztók 1910. évre egybeállított névjegyzéke ellen beérkezett felszólalások elintézése tárgyában ülést tart.

A pénzügyi szakosztály ülése. Az állandó választmány pénzügyi szakosztálya e hó 7-én Kovács Sebástyén Endre elnöklésével ülést tartott, amelyen a vármegyei házipénztár 1908. évi zarszámadásával foglalkoztak s azt a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevősegi véleménye alapján elfogadásra ajánlják a közzgyűlésnek. Javaslattal terjesztene továbbá a közzgyűlés elé a tisztviselők nyugdíjalap hozzájárulása leszállítása folytán szükségessé vált 12 % os pótdadó kivetése iránt is.

A közigazgatási bizottság ülése. A vármegye közigazgatási bizottsága *Apponyi Géza* gróf főispán elnöklésével e hó 7-én tartotta szokásos havi ülését. A szakjelentések felolvasása után egy bonyhádi legeltetési ügyből kifolyólag nagyobb vita folyt a felett, hogy vajjon van-e annak a háztulajdonosnak legelőkártalanításra joga, ki nem él legeltetési jogával, vagyis állapot nem tart. A bizottság az alispán véleménye után kimondotta, hogyha azokat kártalanítják, kiknek állatjuk betegség miatt nem járhat a legelőre, az állapot nem tartó háztulajdonosok is kártalanítandók.

Börtönvizsgálat. *Apponyi Géza* gróf főispán elnöklésével a börtönvizsgáló bizottság e hó 7-én megvizsgálta a szekszárdi börtönöket, amelyeket teljesen rendben levőknek talált. A bizottságot, melynek sorában ott volt: Kovács Seb. Endre, Jeszenszky Andor, Szabó Károly — Fischer Imre kir. ügyész és Vattay László fogházfelügyelő kalauzoltak.

HIREK.

— **Személyi hírek.** *Apponyi Géza* gróf, főispán f. hó 6-án Szekszárdra érkezett s elnökölt a 7-iki közigazgatási bizottsági gyűlésen. — *Bezerédy* Pál selyemtenyészési miniszteri meghatalmazott, gasteini üdüléséből friss egészséggel hazatért. — *Perczel Dezső* v. b. t. t., nyugalmazott belügyminiszter f. hó 7-én résztvett a közigazgatási bizottság Szekszárdon tartott gyűlésén. — *Dr. Szentkirályi Mihály* polgármester f. hó 5-én kezdte meg egy havi szabadságát, melyet Biharvármegyében Szentlászlón tölt.

— **Cimadományozás.** A király a személye körüli magyar miniszter előterjesztésére dr. nagyapponyi gróf *Apponyi Rezső* miniszteri fogalmazónak, főispánunk fiának a miniszteri segéd-titkári címet és jelleget adományozta.

— **Kinevezés.** A máv. igazgatósága *Latzó István* szekszárdi vasuti pénztárnokot Homokszentgyörgyre állomási előjáróvá nevezte ki.

— **Kirendelés.** Az igazságügyminiszter *Jóób Imre* szekszárdi kir. járásbírói Osztrich Mihály táblabíró szabadságának idejére a bonyhádi járásbíróshoz ideiglenesen kiegészítő bíróul rendelte ki.

— **Nyugdíjba vonulás.** *Mihályffy Lajos* vármegyei arvaszéki iktató 33 évi buzgó szolgálat után beadta nyugdíjaztatás iránti kérvényét.

— **Előadás az esperanto nyelvről.** Folyó hó 15-én délután 5 órakor tartja előadását a város háza közzgyűlési termében Medgyesi János tanár az esperanto nyelvről. E nyelvet, hazafias szempontból bírálva, minden művelt magyar embernek ismernie kellene, hogy ennek segélyével ismerősöket, barátokat szerezzünk idegen, távoli országokban. Csakis ezen az uton érhetők el azt, hogy a külfölddel rólunk elhitetett merész állításokat, hogy mi meg nomád életet élünk, barbarok vagyunk, a maga értékére szálíthatnók le. Ha minden művelt magyar embernek volna 5—6—10 országban ismerőse, bizonyára rendelkezni alkalmos eszközökkel a

rólunk elhitetett rossz hírek megcáfolására. Nevezett előadó egy képes levelezőlap gyűjtemény révén bebizonyítja, hogy mindenfelé lehet összeköttetést teremteni az esperanto nyelv révén. Hogy az érdeklődők azonnal hozzáfoghassanak a munkához, a nyelv tanulásához az előadó fog hozni magával az esperanto nyelvről irt magyar nyelvtanokat is. Felhívjuk tehát a figyelmet ezen előadásra. Főként az intelligens nők figyelmét kívánjuk felhívni az esperanto nyelvre, mert ennek segélyével a lehető legelvezetesebb szórakozáshoz jutnak. Levelezőket, ismerősöket szerezhetnek maguknak egyéb nemzetek művelt női között. Lehetne-e élvezetesebb szórakozást találni művelt nők számára, mintha idegen nőkkel bizalmasan érintkezhetnek. Előre meg tudhatják, ha épen akarják, milyen lesz a legújabb divat. Tanulságos és kellemes szórakozást szerezhetnek maguknak a különféle nemzeti viseletek tanulmányozása révén, amit az esperanto útján kényelmesen eszközölhetnek. A komoly férfiak részére nem kevésbé fontos az esperanto, hiszen ennek segélyével minden szakmabeli megtalálhatja az ő idegen országbeli kollegáját s érdekes levélváltásba elegyedhet vele. Menjünk hát el mindannyian ezen előadásra s lássuk, csakugyan igaz-e amit az esperantóról közrebocsátanak.

— **Nyugdíjba ment számvevősegi főnök.** *Krautsack József* szekszárdi m. kir. pénzügyi számtanácsos, az itteni számvevősegi főnöke e hét folyamán nyugdíjba ment. Helyét a pénzügyminiszter oly formán töltötte be, hogy az itteni tiszti létszámot *Somogyi Gyula*, Szombathelyről kinevezett számtiszttel egészítette ki. *Krautsack József* nyug. számvevősegi főnök 40 teljes évet töltött a nehéz pénzügyi szolgálatban, fokröfokra küzdve fel magát, míg érdemei révén a számvevősegi élére jutott. Kiváló szorgalmas, erős akaratú, szakmájában nagy jártasságú tisztviselő volt s mint főnök tisztársaival szemben nemes gondolkodásával mindenkor legbarátságosabb jóindulatát tanusította. A miniszternek az évi ketezer korona nyugdíját folyosító rendelete csütörtökön érkezett meg *Fink Kálmán* kir. tanácsos, pénzügyigazgatóhoz, kit a miniszter leiratában megbízott, hogy az ő nevében *Krautsack József* nyugalmazott számtanácsosnak, volt főnöknek hosszas, ügybuzgó, sikeres szolgálatáért külön elismerését is fejezze ki. A számvevősegi ideiglenes vezetésével a miniszter egyelőre *Máthás Kálmán* pénzügyi számtanácsost bízta meg, kinek szakértelme úgy mostani pénzügyi, mint vármegyei szolgálatából ismeretes.

— **Tanárválasztás.** A bonyhádi ev. főgimnázium nagybizottsága hittanárá *Generich Tivadár* kismányoki evangélikus lelkészt, tornatanárá pedig *Molnár Lajos* képesített tornatanárt választotta meg.

— **Uj plébános.** Gróf *Zichy Gyula*, pécsi püspök nemedii plébánosá *Horváth Béla* radikovezei plébánost nevezte ki.

— **Arckép leleplezés.** A sióagárdi polgári olvasókör lelkes és szép ünnepélyt rendezett mult vasárnap, amikor leleplezték a kör megalapítójának, *Virányi Károly* volt sióagárdi, jelenleg tolnai főjegyzőnek jól sikerült arcképét. Az ünnepélyt melyen, résztvett *Szabó Károly* országgyűlési képviselő, Tolna község részéről *Kliegl Béla* jegyző, *Ezer József* bíró, a másodbíró és két esküdt, Sióagárd község egész előjárósága, *Antal György* helybeli plébános, *Vágó Viktor* kir. kulturtermnök és *Virányi* igen sok tisztelője, d. u. 4 órakor *Szűcs József*, a község derék bírja, az olvasókör elnöke nyitotta meg s az ünnepi beszéd megtartására *Boda Vilmos*, a kör disztagját kérte fel. *Boda Vilmos* szép beszédben méltatta *Virányi* érdemeit; ismertette életrajzát, majd rámutatott itteni 16 évi, áldásdus működésére, a kör megalakítására, a kör javára irányított önzetlen munkásságára, vasszorgalmára, a közügyek iránti teljes odaadására, melyeket távozásra után a vezetésére bízott lakosság azzal hálált meg, hogy arcképét a kör részére örök emlékül megfestette. Beszéde végzetével *Virányi Károly* egetverő elterésével lehullott a lepel a képről. *Virányi* meghatva mondott köszönetet egy mélyen atgongolt beszédben, a nem remélt kitüntetésért. A leleplezés után halvacsoza volt, mely alatt *Boda Vilmos* és *Szabó Károly* több és igen sikerült felköszöntőt mondtak ugy az ünnepeltre, mint Sióagárd község közönségére. A táncmultság a reggeli órákig tartott a legjobb kedvben. Az ünnepelt számos üdvözlő táviratot kapott.

— **Igazgatói kinevezés.** *Zichy Gyula* gróf megyéspüspök *M. szai Sándor* szekszárd-újvárosi plébánost szekszárdi rk. népiskola igazgatójává nevezte ki.

— **Érdemkereszt átadás.** Nagy István főszolgabíró díszes meghívón tudatja, hogy a *Paál József* jószágfelügyelő dombóvári lakos részére, a mezőgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül adományozott *Ferenc József*-rend lovagkeresztnek átadását főispán ur Ó méltósága f. évi július hó 15-én d. e. 11 órakor fogja Dombóváron, a járási főszolgabírói hivatalban kellő ünnepségek között személyesen eszközölni, ugyanazon nap d. u. 1 órakor Dombóváron a *Korona* szálloda nagytermében a kitüntetett tiszteletére díszebéd is rendeztetik, s a ki részt venni szándékozik, ezen körülményt vele f. hó 12-ig tudatni sziveskedjék.

— **Főúri esküvő.** Eörményesi és karánsebesi dr. *Fiáth* Tibor báró, *Fiáth* Pal báró és neje *pribérdi, vuchini* és *dunaszekcsői Jankovich Bésán* lida fia, f. hó 1-én tartotta esküvőjét Budapesten *Sizzo de Noris* Mária Konstance grófnővel, *Sizzo de Noris* Kristóf gróf, cs. és kir. kamarás, szolgálaton kívüli főhadnagy, a máltai lovagrend diszlovagja, a tiroli tartományi urak és rendek tagja és neje, semsei *Semsey* Sybille csillagkeresztet hölgy leányával. Az esküvőn a vőlegény bátyja, *Fiáth* Elemér báró gyönki szolgabíró vett részt vármegyénkből. Esküvő és a Nemzeti Kaszinóban tartott lakoma után a fiatal pár birtokára, Pusztá-Apátiba utazott, ahol a kivilágított és feldisített kastély előtt *Johannides Géza* kasznár fogadta őket az uradalmi alkalmazottak és cselédség élén, szép beszédben üdvözölve az új párt. Az ifju báró, neje nevében is szíves szavakkal köszönte meg a fogadtatást. Az ügyesen rendezett tűzijáték után az uraság vacsorát adatott a cselédségnek s az ez után rendezett táncmultságukat az ifju pár is megtekintette.

— **Lemondás.** *Csernyánszky Pál* okl. jegyző dunaföldvári irnoki állásáról lemondott és a Máv. szolgálatába lépett.

— **Kálvin emlékünnepe.** A szekszárdi ref. egyház *Kálvin* János, a nagy reformátor és egyház-szervező születésének 400 éves évfordulója alkalmával f. hó 11-én emlékünnepelet rendez, mely alkalommal a vegyeskar *Rátz Gyula* vezetésével régi vallásos énekeket ad elő, *Jávör* János s. lelkész pedig ünnepi beszédet mond. Közben pedig a »Gályarabok énekét« *Linhard H.* és *Melanie* urhölgyek éneklék, amelyet *Waldmann Rozsika* k. a. végzett zeneakadémiai növendék kísér — majd — ismét *Rákóczi Imájt* éneklék *Waldman Rozsika* és *Linhard Melanie* urhölgyek, végül pedig a vegyeskar »Weber Imájt« éneklék. Az ünnepélyes istentisztelet közének zárja be.

— **Bérházvétel.** *Rosmayer Ferenc* tolnai nagykereskedő megvette 600.000 koronaért Budapesten, a *Hernád*-utcában *Paulherm István* és dr. *Csányi Aladár* négyemeletes bérházát.

— **Eljegyzés.** *Fischer* Etuskát, *Fischer* János, a br. *Drasche*-uradalom volt jószágigazgatójának leányát Tolnáról eljegyezte *Landwehr* Károly 23-ik gyalogezredbeli főhadnagy.

Palotai Ernő Nagyváradról eljegyezte *Goldschmied* Elluskát Tolnáról.

Schüller Sándor, a »Hungaria« kávéház tulajdonosának sogornőjét, illetve nevelt leányát *Fürchtgott* Lottkát, eljegyezte *Keller* Sándor Szekszárdon.

Barvinek Erzsikét eljegyezte *Bauer* Lipót Pakson.

— **Uj lelkész.** A *Göde* Lajos eltávozásával megüresedett szekszárdi ref. s. lelkész, középiskolai vallásnari állásra *Baksay* Sándor püspök az egyház kérelmére *Jávör* János s. lelkészt helyezte át, ki állását f. hó 3-án el is foglalta.

— **Találkozás 46 év után.** *Frantich* Ágoston kanonok kezdeményezésére most azok találkoztak Pécsen, akik 1863-ban álltak ki a pécsi főgimnáziumon az érettségi vizsgálatot. Az érdekes találkozáson vármegyénkből *Bíró* Imre dunaföldvári prépost-plébános és *Fölker* Mátyás értenyi esp. plébános jelentek meg s az ünnepi misét *Kuzmics József* c. kanonok a Lyceum templomban mutatta be.

— **Tolnamegyeiek Genfben.** A genfi nagy-szabású *Kálvin* ünnepségen résztvett 130 magyar vendég között Tolnavármegyéből *Káta* Endre esperes, *Szilassy* Aladár dr. közig. bírósági másodelnök és neje, továbbá *Szakács* Imre mórági lelkész és *Takács* Gyula dunaszentgyörgyi főjegyző vesznek részt. Ott levő földieink el vannak ragadtatva a magyar vendégek bensőségteljes fogadtatásától, így egyikük többek között a következőket írja lapunk szerkesztőjéhez: Tegnap július 4-én volt a reggeli 8 órai istentisztelet, amelyen az összes nemzetek képviselői a püspökökkel és világi főurakkal,

ugyszintén a genfi nagyközönséggel együtt urvacsorához járult. Délben 12 órakor volt aztán a magyar isteni tisztelet, amelynek meghatóbb isteni tiszteleten még soha nem voltam. Midőn az elhangzott magyar ének után a volt mórággyi pap, Pap István theol. igazg. a genfi szt-Péter templomban elkezdte a könyörgést, Antal Gábor a szent beszédet, Janosi Zoltán debreceni pap az utókönyörgést és amikor mindezek után fölzendült a himnus, mondhatom neked, hogy nem maradt a nagy magyar közönségben egyetlen szem szárazon, valami fönséges megragadó érzés fogott el mindnyájunkat. Este volt a szt-Péter templomban a cantate — egy monstre hangverseny — zene és vegyes énekkar, valami 300 taggal, »Soha szebbet!«

— **Papszentelés.** Török István szekszárdi származású papnövendék a múlt héten mondotta első szentmiséjét Gyulafahérváron. Az újmisést az erdélyi püspök a háromszékmezei Bereck községbe küldötte káplánnak.

— **Vásár.** A közelebbi faddi országos vásárt f. hó 26-án tartják meg.

— **Házasság.** Katona Lajos mérnök múlt szombaton tartotta esküvőjét Szekszárdon Mátyás Sárival, Mátyás Kornél és neje Tóth Aranka leányával.

Weisz Miksa kaposvári kereskedő f. hó 5-én kötött házasságot Tolnán özv. Stern Adolfné leányával, Rózsikával.

Tolnay Artur szekszárdi főgimnáziumi tanár f. hó 6-án tartotta esküvőjét a szekszárdi belvárosi r. k. templomban Orosz Flóriával, özv. Orosz Lajosné leányával.

Latzó István homokszentgyörgyi máv. állomás elöljáró, ma tartja esküvőjét Bátaszéken Pápay Arankával, Pápay Géza iparos-tanonciskolai igazgató és neje Rill Janka leányával.

Fent István szekszárdi selyemtenyészési fogalmazó f. hó 12-én d. e. 9 órakor tartja esküvőjét a szekszárdi belvárosi templomban Szabó Olgával.

— **Adomány.** Virányi Károly tolnai főjegyző az általa alapított síóagárdi polgári olvasókönyvtár, abból az alkalomból, hogy a kör arcépképet megfestette, Gracza Györgynek »A magyar szabadságharc története« című 5 kötetes díszkötésű művét ajándékozta.

— **Távírdahivatal megnyitás.** Folyó hó 1-én nyitotta meg Vajdits Géza m. kir. postafőosztás a pécsi m. kir. posta- s távírdáigazgatóság nevében és megbízásából a Tolnánémedi községben fölállított távírdát. A községi előjáróság köszönő sürgönyököt küldött: Kossuth Ferenc keressk. m. kir. miniszterhez, Rátkay László országgyűlési képviselőhöz és Opris Peter m. kir. posta- és távírdá főigazgatóhoz.

— **Az ág. h. ev. egyházközség** vasárnap, f. hó 11-én a d. e. 11 órakor kezdődő istentisztelet végeztével közgyűlést tart.

— **A jegyzők arcképes igazolványa.** Junius hó 22-én 41753 sz. a döntött a keresk. miniszter a jegyzők féláru vasuti menetjegy váltására jogosító arcképes igazolványának kiadása tárgyában. Az igényjogosultság ez évben az arcképes igazolványok kiváltására folyó évi július hó 1-ével nyílik meg s az igazolvány a jognak ez évre való különbeni elvesztése mellett legkésőbb augusztus hó 31-ig kiváltandó. A kérvényeket vármegyénként az alispánok gyűjtik és ők terjesztik be az illetékes államvasuti igazgatóságokhoz, illetőleg üzletvezetőségekhez. A kérvényhez egy aláírt arckép és a kezelési költségek fejében postabélyegeken 1 korona csatolandó. Az igényjogosultság ezuttal a rendszeresített állásban működő, önálló hatáskörű községi és körjegyzőkre nézve nyert megállapítást.

— **Halálozás.** Beszedits Ödön, szekszárdi ügyvédet súlyos csapás érte. Neje, Beszedits Ödönne szül. Föglein Flóra élete 56-ik évében, rövid szenvedés után, folyó hó 5-én elhunyt. A megboldogult földi maradványait f. hó 6-án d. u. 5 órakor a ref. egyház szertartása szerint a halottas házból (Kossuth Lajos-utca 1023 sz.) a szekszárdi újvárosi temetőben levő családi sírboltban helyezték nyugalomra nagy és általános részvét mellett. Az elhunytban Taffner Zuárd bátaszéki jegyző az édesanyját vesztette el.

Horváth József, paksi járási írnok neje 22 éves korában, f. hó 4-én Szernyén (Beregny.) hol szülei látogatásán volt, meghalt. Halála Pakson őszinte részvétet keltett.

— **Köszönetnyilvánítás és nyugtázás.** Krammer János sirmélekére újabban adakoztak: Dezső Antal 6 korona, Reich Miksa 5, Ozonics Viktor 2, Kristofek Géza 2, Forrai Aladár 2,

Keplinger Géza 2, Linka Ottmár 2, Barna Károly 2, Vitkovszky József 2 és Selesznik Ferenc 3 koronát.

— **Mértékhitelítései.** A szekszárdi m. kir. mértékhitelítő hivatal vezetője az alább közölt utazási és működési terv szerint végzi a mértékek hitelítését. Hitelesítés alá bocsátandó ez alkalommal és pedig jókarban és tiszta állapotban minden mérték és mérőeszköz tekintet nélkül arra, hogy mióta van használatban. Akik 100 klg.-ot meghaladó terhelhetőségű hidmérleget kívánnak a helyszínen hitelesíteni, kötelesek a terhelhetőség $\frac{1}{3}$ részének megfelelő tarasulyt jól égetett téglá vagy kockakő alakjában és a szükséges munkaerőt rendelkezésre bocsátani. (A dült betűvel szedett helynevek a hitelesítési központok, ahol az utána következő községek mértékeinek hitelesítése is történik.)
Deesen f. hó 15-én A—K, 16-án L—Z betűvel kezdődő nevek. 17-én Ócsény, 19-én a Sárpilis községbeliek. Várdombon 20-án a várdombiak és alsónanaiak. Bátaszéken 21-én A—G, 22-én H—V, 23-án O—S, 24-én T—Z betűvel kezdődő nevek, 26-án az Alsónyék községbeliek. Bátán 27, 28, 29-én. Mórággyon aug. 2., Bataapáti aug. 3.; Czikón (iskolában) Czikó, Mórággy, Palatinca aug. 4-én. Bonyhádon aug. 5-én A—F, 6-án G—M, 7-én N—S. 9-én T—Z betűvel kezdődő nevek; 10-én Apar, Belacz, Börzsöny; 11-én Grábóc, Hant, Kakas; 12-én Ladomány, Majos, Szálka. Váralján 13-án Vár-alja és Györe; 14-én Izmény, Kismányok; 16-án Maza és Nagymányok. Kisvejkén 18-án Kisvejke, 19-én d. e. Lengyel, d. u. Mucsfa, 21-én d. e. Závod. Tevelen 23-án Tevel, 24-én d. e. Kovácsi és Nagyvejke, Kisdorogon 24-én d. u. Kisdorog, Bonyhádvársad, 25-én d. e. Tabód. Zombán 26-án Zomba, 27-én Dörpyatlan és Harcz. Sióagárd aug. 28-án.

— **Vásár engedélyezés.** A kereskedelemügyi miniszter Nagymányok községnek minden hét szerdáján — állatfelhajtás nélkül — tartandó hetivásár tartására engedélyt adott.

— **Véletlen szerencsétlenség.** Czintula Sándor másfél éves kis fiú napszámba járó édes anyja egy rokonánál: Horváth Istvánné dunaföldvári lakosnál helyezte el gondoskodás végett. Folyó hó 7-én reggel a kis fiú több hasonlókorú gyermek társaságában az udvaron játszadozott s midőn Horváth Istvánné elfoglaltsága folytán a gyermekeket rövid időre magukra hagyta, ezek hintára ültek s hintáztak. A hintakötél azonban a kis Czintula Sándor nyaka körül összegomolyodott s mire kiszabadították belőle, megfuladt. A munkából hazajött szülők a szerencsétlenség hallatára kétségbeesve sirták a gyermeküket.

— **A dunaföldvári villanyvilágítás** ügye nem alszik. A községi főjegyző erélyesen, kitartó munkával fáradozik az elektromos műlétesítésén s úgy lehet, hogy erre már a pályázatot is kiírja.

— **A pécsi közigazgatási tanfolyam** f. évi szeptember hó 1-én nyílik meg. Jelentkezhetni a felvételre szóval vagy írásban augusztus hó 6-tól 13-ig a tanfolyam igazgatóságánál, Pécsset, a vármegyeházánál. A hallgatók a legjutányosabb áron kifogástalan ellátásban részesülnek, havi 44—46 koronáért és pedig közös étkezés és 3—4-enként való külön lakás mellett. Vagyontalan hallgatók részben törvényhatósági, részben állami ösztöndíjban részesülnek. A jelen tanévben a hallgatók 90%-a kapott ösztöndíjat havonként 20—40 koronát. Keresetre utalt halgatóknak közhivatali és egyéb irodákban való kisegítő alkalmaztatásra Pécsset ből alkalom kínálkozik. Az idén 17 hallgató kapott alkalmazást 2—3 órai munkára havi 25—30 korona fizetés mellett. Ilyen alkalmaztatásokra szó- vagy írásbeli jelentkezéseket július hó végeig elfogad a tanfolyam igazgatósága.

— **Kifogott hulla.** Takács József 17 éves, dunaföldvári lakos múlt hó 27-én lovukat a Dunában usztatta, amikor lovával együtt belefulladt. A lovat még aznap kihúzták, a fiú hulláját azonban nem tudták feltalálni. F. hó 3-án találták meg a böcskei határban, amikor a szülőket értesítették.

— **Gyilkos bika.** Bölcskéről írja tudósítónk: Szent András-pusztán Rácz József 24 éves gulyás bojtár egy bikát akart kivezetni az istállóból. A bika hirtelen megdühödött és föl-hajította Ráczot. A legény kiáltására odasietett 60 éves atyja és rávágott a dühös bikára. Az állat most az ellen fordult s szarvával száján keresztül agyvelejébe szurt. Az öreg Rácz azonnal meghalt. Ekkor a fiut akarta összeszúrni a bika, a talpába szurt neki, aztán egy korlátot

keresztül dobta. A szerencsétlen a halállal ví-vődik. Hanzely János birtokos az esetet azonnal a dunaföldvári kir. járásbírósnak bejelentette, ahonnan Baksay László kir. járásbíró és ifj. Balázs József jegyző a helyszíni nyomozás megejtése végett nyomban kiszállott.

— **Gyujtogató cseléd.** Takerá János bátaszéki uradalmi erdővéd tehenese Heinrich Mihály felgyujtotta a kövesdi erdészlak istállóját, felszerét és a faszint. Az öreg 75 éves gyujtogatót letartóztatták.

— **Öngyilkosság.** Lenz András felsőnárai lakos a háza előtt álló diófára felakasztotta magát. Mire észrevették már meghalt. Tettének oka életuntság.

— **Eltűntek.** Vámos Mihály, a Gerjen községhez tartozó jánosmajori gazdasági cseléd gazdájától, Feld Alajos gerjeni lakostól még múlt hó 7-én, — Kakas István váraljai lakos pedig Váraljáról múlt hó 16-án eltávozott s azóta vissza nem tértek. A hatóság mindkettőnek a nyomozását elrendelte.

— **Levágta a lábát a vonat.** Németh István szekszárdi fazekasmester múlt hó 29-én a bonyhádi vasuti állomáson a vasuti kocsinak az esőtől síkossá vált fellépőjére akart lépni, amikor a vonat mozgásban volt és oly szerencsétlenül csuszott el, hogy egyik lába a kerekek alá került. A kerék a szerencsétlen ember lábát a boka felett teljesen levágta. A sebesültet a kaposvári közkórházba szállították be.

Fogorvos Kovács J.

vásártér-utcai műtermében hiányzó fogak pótlása, csaposfogak, arany koronák és szápadlás nélküli fogak (hidmunka) készíttetnek. Fogtömés, foghuzás és fogtisztítás a legjobb módszer szerint eszközöztetik. — Szegényeknek rendel délelőtt 8—9-ig és délután 1—2-ig.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

Választmányi ülés. A tolnamegyei vendéglősök és korcsmarosok együletének választmánya június 24-én ülést tartott. Jelen voltak Tóth Gyula elnök, Obernig Károly alelnök, Hapfel József, Bóday Gusztav, Fehér József, Komlósi Mihály, Waldmann Dezső vál. tagok és Schäffer Sándor. Számvizsgáló jelenti, hogy a penztárt megvizsgálván, azt rendben találta s hogy az egyesület vagyommérlege a következő: befolyt tag- és alapító-díjakból 659 korona, ezzel szemben kiadás volt 339 korona 20 fillér, maradt tiszta vagyon készp. 319 korona 80 fillér. Ehhez hátralék tag- és beiratási-díjak 703 korona, tehát összes vagyon 1022 korona 80 fillér. A választmány tudomásul veszi. Az évi közgyűlés határnapjaul 1909. évi július hó 15-ik napjának d. e. 10 órája tüzetik ki. Ügyész a vásári italméresi engedély bevonása és ellenőrzése tárgyában a m. kir. pénzügyigazgatósághoz beadott kérvényre hozott pénzügyigazgatósági határozatot felolvassa, mely szerint a kérvény részben helyben hagyott, a választmány elhatározza, hogy egy újabb kérvény adassék be. A záróra iránti kérvény elintézését az ügyész bejelentésére a választmány szintén tudomásul veszi. A választmány elhatározza, hogy ezen polgármesteri határozat megváltoztatása iránt újabb kérvényt ad be. A választmány tagjai bejelentik panaszukat a korlátolt italméresi engedélyek által elkövetett visszaélések miatt és illetékes helyen kérik a visszaélés megtorlása iránti lépéseket megtenni.

Meghívó. A Tolnavármegyei Vendéglősök és Korcsmarosok Egyesülete 1909. évi július hó 15. napján délelőtt 10 órakor a Szekszárd Szálló kistermében rendes közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjait a választmány tisztelettel meghívja. Targysorozat: 1. A számvizsgálók évi jelentésének megvizsgálása. 2. A múlt évi munkásság eredményéről elnöki jelentés. 3. Az egész tisztikar és a választmány lemondása és új tisztikar és választmány választása. 4. Esetleges indítványok.

Közgyűlés. A Szekszárd-Tolnamegyei Rabsegélyező-Egyület Hazslinszky Géza kir. törvényszéki elnök elnöklésével folyó hó 3-án tartotta meg évi közgyűlését. A választmánynak Vattay Miklós titkártól felolvasott 1908. évi jelentése szerint az egyesület rabiskolat és 1333 kötetből álló rabkönyvtárt tart fenn. A rabiskolat, melyet a múlt évben 129 rab látogatott, Kálmán Károly tanító vezetési odaadó buzgalommal és szép eredménnyel. Pénzbeli segélyben 35 szabadult egyén

részesült, akik összesen 224 koronát kaptak; a rabok hozzátartozói között 120 korona 14 fillért osztottak ki. Az egyesület vagyona készpénzben 7107 korona és 18 fillér. Az idei közgyűlést jelentőségteljessé tette az a körülmény, hogy az egyet a f. évben érte el fennállásának 20. évét. A 20 év alatt kifejtett humanus tevékenység jellemzésére megemlítjük, hogy ez idő alatt rabok oktatására 5848 korona 8 fillért, ezek segélyezésére 4740 korona 52 fillér, a szabadságvesztéssel sújtottak családjainak segélyezésére 959 korona 20 fillért fordítottak. A jelentések tudomásul vétele, a számadás és a költségelérányzat elfogadása után megejtették a tisztújítást, melynek eredménye a következő: elnök: Hazslinszky Géza, kir. törvényszéki elnök; alelnökök: Agoston István kir. táblai bíró és dr. Fent Ferenc belvárosi plébános, szentszéki ülnök; titkár: Vattay Miklós kir. törvényszéki fogházfelügyelő; választmányi tagok: Áldor Ödön, Beke Ferenc, Bodnár István, Fischer Imre, Forster Zoltán, dr. Gyenes József, Holub János, dr. Hangel Ignác, Kiss Károly, Kövessy Ödön, dr. Kramolin Gyula, dr. Kozáczek József, Kurz Vilmos, Leopold Sándor, dr. Leopold Kornél, Mirth László, Markovich Jenő, Mehrwerth Ferenc, dr. Müller Ferenc, dr. Örfly Lajos, dr. Pesthy Pál, Salamon Iván, dr. Sonnenwend Frigyes, dr. Spányi Leó, dr. Steiner Lajos, Steinsdorfer József, Szévald Oszkár, Tomcsányi Lajos, Totth Ödön, Török Béla, Ujfalussy Lajos, Varasdy Lajos.

TANÜGYI HIREK.

Rovatvezető: Nagy Béla.

A Pécségházmegyei Róm. Kath. Tanítóegyesület közgyűlése.

Pécs, 1909. július 2-án.

A Pécségházmegyei Róm. Kath. Tanítóegyesület III. rendes közgyűlését tartotta június hó 30-án Pécsen, a belvárosi kath. kör disztermében, általános érdeklődés mellett.

Fél 8 órakor szent mise előzte meg a közgyűlést, amelyet Wajdits Gyula kanonok tartott a pécsi székesegyházban. Utána a tanítóság levonult a székesegyház előtt levő sétakertben álló Négyesi báró Szepessy Ignác, volt pécsi püspök szobra elé, ahol a pápai himnusz elenkélése után Bodonyi Nándor sellyei tanító szavalta el magasróptú ihletégtől áthatott ódát és utána az egyesület nevében megkoszorúzta a szobrot. A Hymnus elenkélése után levonultak az egyesület tagjai a belvárosi kath. kör disztermébe, ahová alig egy pár percre rá megérkezett a három tagú bizottság által meghívott püspök, gróf Zichy Gyula, ki a gyűlést gyönyörű gondolatokkal telt beszéddel nyitotta meg.

„Ugy álljon a kath. iskola — ugymond az áldozatkész, nemeslelkű püspök — mint a szikla a tenger tajtékzó, vészes, romboló hullámai között. A jobb jövőt a tanítótól várjuk — mond a Székesfehérvár lánglelkű püspöke. Önök jó tanítók, de én azt mondom, a jó legyen még jobb. Hogy ezt tehessék, kövessék az isteni mestert és ennek az isteni mesternek nevében üdvözlöm Önöket, akik Önök minden munkájukban példakép vegyének. Üdvözlöm a tanítóságot egyik jeles és agilis vezetőjét, Ember Károly lovagot, ki gyűlésünket látogatásával megtisztelte. Ezzel a gyűlést megnyitom.”

Horváth Ignác világi elnök szép beszéddel köszönti a püspököt és ígéri, hogy a tanítóság az isteni mester nyomdokaiba fog lépni és az iskolát, egyházat és társadalmat megfogja védeni a támadások ellen.

Wajdits Gyula egyházmegyei tanfelügyelő, kanonok tartja óriási látkörre mutató paedagogiai megnyitóját.

Ember Károly lovag meleg szavakban köszöni a püspök üdvözlését. Beszél a katolikus tanítóság szervezéséről és a tanítói tekintély emeléséről.

Kirez István teveli tanító költői szárnyalású emlékbeszédet mond bold. emlékü Bitter Peter nyugalmazott tanító felett. Kiemelven a boldogultat, mint kiváló tanítót.

Ezután Báter János titkár teszi jelentését. Szomoruan említi, hogy 725 egyesületi tag közül 6 dolgozta ki a pályatölteket. Ezek közül Hal Viktor pécsvárad tanító nyerte a földrajzi díjat — 100 koronát, Kirez István teveli tanító a gazdasági díjat — 50 koronát és Schmied Miklós siklósi tanító az énektanítási díjat — 25 koronát.

Gróf Zichy Nándor dísztaggá, Dreisziger Ferenc kalocsai tanítóképző tanár és Kóródy Miklós pécsi tanítóképző tanár tiszteletbeli taggá választattak egyhangulag.

Székely Márton pénztáros előterjeszti a számvizsgálók által megvizsgált számadásokat, melyek szerint 1450 korona bevétellel szemben 1200 korona kiadás volt. Pénztári maradvány pedig 250 korona.

Székely még felolvassa Dreisziger értekezését.

Wajdits bemutatja Haller Istvánt, ki a népszövegéről beszél lelkesen. Utána pedig Urbányi Józsefet mutatta be, ki a kath. sajtóról és a kath. iskolaegyesületről beszél hévvel és lelkesen.

Az indítványok letárgyalása után Horváth Ignác tartotta meg lelkes záróbeszédét, amelyben rámutat a tanítóságnak jogos igényeire és méltányos kívánságaira.

Utána 170 teritékü bankett volt, amelyen sok felköszöntő hangzott el. A pápát és királyt Wajdits Gyula kanonok, főtanfelügyelő, gróf Zichy Gyula pécsi püspököt Horváth Ignác, gróf Zichy Nándort pedig Pártos Zsigmond mözsi esperes köszöntötte fel. Felköszöntőt mondottak még: Romaisz Ferenc tb. kanonok bátaszéki, Frei János himesházi és Magyar Miklós závodi, Eber Géza fekedői plébános stb.

Omega.

Kerületi tanítói közgyűlés. A Orsz. IZR. Tanítóegyesület Baranya, Somogy, Tolna és Zalamegyékre terjedő fiókköre f. hó 5-én d. e. 8 órakor tartotta Dunaföldvárott évi közgyűlését, rendkívüli érdeklődés mellett. A nagyszámban megjelent tanítók, főbbiek és vezető férfiak az IZR. iskola tanácstermében gyűltek össze, hol az ülést Klingenberg Jakab kerületi elnök nagyhatású üdvözlő beszéddel nyitotta meg, vázolván az egyesület fontosabb eseményeit és elparentálván az evközben elhunyt tagtársakat. Utána Adler Simon központi kiküldött üdvözlölte a közgyűlést és az 1907/27-ik törv.-cikk fontosságáról tartott előadást, ennek elhangzása után Kohn Móhr titkár (pécsi tanító), a fiókkör megalakulásáról és 20 éves működéséről tartott kimerítő jelentést. Majd a napirend értelmében dr. Pártos Sámuel dunaföldvári főbbiek felolvasta „A zsidó iskolák fenntartásáról” szóló értekezését. Mély tudással megirt dolgozatában élénk színekkel és meggyőző érvekkel ecseteli a zsidó iskolák fennállásának lejogusultságát. A következő előadó Lantos Simon alelnök (dunaföldvári tanító) volt, ki „Az ingyenes népoktatás”-ról szóló munkájában hatáson tartotta fel azt a helyzetet, mely Apponyi rendeletének életbelépesekor a zsidó hitközségekre nézve be fog állani, megfosztva őket a tandíjszedés — ezen szinte legfőbb iskolafenntartó eszközétől. Az így előállt veszteségek ellensúlyozásául az iskolaegyesületek mielőbbi felállítását sürgeti. A lelkesen fogadott beszéd témája körül élénk vita indult meg, melyben részt vettek Peils pécsi és Flesch mohácsi főbbiek nagy tudásra valló szellemes beszédekkel, továbbá Adler központi kiküldött Budapestről, valamint Sasvári igazgató, Hoch (pécsi), Lantos (dunaföldvári), Kelemen (szekszárdi), Löbl (marcali) tanítók és dr. Spitzer isksz. elnök Dunaföldvárról. Klingenberg kerületi elnök kifejtve ez ügyben saját nezetét is, elismerő nyilatkozatot adott a lelkes vitatkozóknak felszólalásukért. Utána Spitz Cecilia bonyhádi tanítónő, tartott rövid elmefuttatást „Leányaink neveléséről”. A gondos és szép nyelvezetű előadást köztetszessel fogadták. Ugy az ő, mint dr. Pártos főbbiek fáradozásáért a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetét fejezte ki és mindkét munkát elkérték szerzőiktől az IZR. Tanügyi Ertesítőben leendő közlés végett. Majd a nyugdíjrevízióról értekezett Székely Lajos mohácsi igazgató-tanító, melyhez szintén többen hozzászóltak. Végül az Adler (bpesti), Klingenberg (pécsi), Hermann (kéthelyi), Löbl (marcali), Krausz (villányi) és Hoch (pécsi) tanítók által tett különböző indítványok előterjesztése után Klingenberg kerületi elnök áldást kérve az egyesület további működésére, a gyűlést berekesztette. A közgyűlést megelőzőleg vasárnap ismerkedési estély, majd másnap délelőtt 50 teritékü bankett volt, melyet a dunaföldvári IZR. hitközség rendezett vendégei tiszteletére. (L. H.)

Miniszeri elismerés. A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter Czay György tabódi rk. tanítónak nyugdíjaztatása alkalmából sok éven át teljesített eredményes szolgálataért elismerését nyilvánította.

Iskolai értesítés. A dunaföldvári, nyilvánossági joggal felruházott államilag és községi-leg segélyezett polgári leányiskola Németh Olga igazgató vezetése alatt 1909. évi szeptember hó elsejen 4 osztállyal Templom-utca 9. szám alatt modern, szép fekvésű épületben, tágas kerthezlyiséggel a harmadik tanévet kezdi meg. Növénydekek a városban magánházaknál elhelyezhetők. Elhelyezésről s évközbeni felügyeletről az igazgató gondoskodik. Négynél több elemi osztályt végzetek felvételi vizsgálatl a II., illetve a III. osztályba léphetnek. Jelentkezni lehet Németh Olga igazgatónál Dunaföldváron.

Pályázat. Kovács Mihály alsónyéki ref. osztálytanító ottani állomásáról lemondott. Az állásra pályázatot hirdetnek.

Jutalom szakelődásért. Holub János szekszárdi polg. iskolai igazgatónak a közoktatásügyi miniszter egy kulturális előadásért 20 korona jutalmat utalványozott.

Nyugdíjazás. Czay György tabódi rk. tanító 1909 szept. 1-től évi 1460 koronával nyugdíjaztatott. Ezen összeget a nyugdíjalap, ezen felül még évi 40 koronát a tabódi rk. hitközség tartozik neki fizetni, így összes nyugdíja 1500 korona. — Polgár József keszthidegkuti ág. ev. tanító 1909 okt. 1-től kezdve évi 2000 koronával nyugdíjaztatott.

Tanítók személyi pótléka. A m. kir. válás- és közoktatásügyi miniszter a népnevelés terén szerzett kiváló érdemek jutalmazásául a következő tolnavármegyei tanítóknak utalványozott eddig 1909. január 1-től visszamenőleg évi 200 korona személyi pótlékot: Pátay Pál báta ref., Kalauz János szakályi rk., Kálmán Károly szekszárdi rk. tanítónak. Miniszterileg 1910-re előjegyzésbe vétettek: Horváth Ignác szekszárdi, Kindl Vilmos tamási-i, Gundi Sándor tamási-i és Moussong Gyula hógyszéri rk. tanítók. De még többekre is sor kerül.

Uj állások. A Bölcskén ujonnan szervezett állami iskolához pályázat van hirdetve egy fiú- és egy női tanítói állásra. Kérvények e hó végig adandók be a kir. tanfelügyelőséghez.

KÖZGAZDASÁG.

Mezőgazdasági tanfolyam. A mezőgazdasági tanfolyamra, mely e hó 19-én kezdődik, 100 K. államsegéllyel Pápára vármegyénkbnél a következő tanítók vétettek fel: Szigreszt Rezső kakasdi rk., Dézsi István gerjeni ref., Karsay Sándor kistengeliczi községi, Bécsi István simonmajor kajmádi községi, Fónay Jenő értényi rk., Leicht Károly szakályi rk., Wirt József diósbényi rk., Ványi Benő medinai ref., Szabó József naki rk. Minden folyamodó férfi tanító felvétellett. Nőt egyet sem vettek fel.

Nyilt-tér.

Minden külön értesítés helyett!

Ezuton értesítem jóbarátaimat, özszes ismerőseimet és mindazokat, akiket illet, hogy ösz. Kun Sándorné sz. Molnár Lidiával a mai napon törvényes és a szekszárdi ev. ref. templomban egyházi házasságot kötöttem.

Szekszárd, 1909. évi július hó 10.

Koretzky János.

MULATSÁGOK.

— **Jullális.** A szekszárdi ipartestület és Rökkantegyület f. hó 6-án a polgári olvasókörben megtartott mulatsága ugy erkölcsi, mint anyagi tekintetben kiválóan sikerült. A tiszta jövedelem meghaladja a 400 koronát. Jegyeiket megválttták: ifj. Leopold Lajos és neje 20, gróf Apponyi Géza, báró Schell József, Simontsits Elemér, Jeszenszky Andor, Leopold Sándor, Molnár nyomda r. t., dr. Herceg Gyula 10—10, Molnár Mór, Adler N. János 5—5, Kaszás Sándor, Kelecsényi Ambró, dr. Zsigmond Ferenc 4—4, Fördös Dezső, Mutchsenbacher Ödön 3—3, Nits István, Janosits Károly, Pirnitzer ceg, Stockinger János, Ács Vendel, Schneider János,

dr. Gulyás József, dr. Mayer Gyula, S. ss László, Tóth Károly 2—2, Erdei Lajos, Molnár János, Horváth Ignác 1—1 koronával. Felülfizettek: N. N. 3, Kovách Aladár 220, Schulcz Gusztáv 1.20. P. Takács Gábor, Bartek József, Molnár Bernát, dr. Kramolin Gyula 1—1, Fülöp Lajos, Redl Antal, Wagner Károly, 60—60, Démand János 50, Bencze János, Szathmáry Péter, Koncz Ferenc, N. N., N. N., Tolnay János, Eszterbauer Mihály, Halmos József, S. J. 40—40, Nyitrai Lajos, André István, Fischhof Jenő, Várady Imre, N. N., N. N., N. N., N. N., N. N., N. N., N. N., Hepp Károly, Benkő Mihály 20—20, N. N. 10 fillért.

2275/1909.

Árverési hirdetményi kivonat.

Néhai Kovács András hagyatéka végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés az 1881. évi LX. t. c. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a gyónki kir. járásbírói területén levő Tolnanémedi községben fekvő, a tolnanémedi 878. sz. tjkvben Kovács András tulajdonánál felvett A + 2 sor, 831. hrsz. mely állásban levő 937 öl nagyságú szőlőre 144 korona kiküldési árban, az A + 832. hrsz. ugyanazon dűlőben 995 öl nagyságban levő szőlőre 152 korona kiküldési árban, az A + 854. hrsz. ugyanazon dűlőben levő szőlőre 1 hold 118 öl nagyságban 264 korona kiküldési árban, az A + 837. hrsz. mely állásban levő 1 hold 987 öl nagyságú szőlőre 308 korona kiküldési árban és végre az A + 532. hrsz. mely állásban levő 1 hold 7 öl nagyságú szőlőre 226 koronában ezennel megállapított kiküldési árban elrendeltek. Az árverés megtartására határidőül **1909. évi aug. 9-ik napjának délelőtti 10 órája** Tolnanémedi község házához tüzetik ki.

Az ingatlan a kiküldési ár 2/3-nál alacsonyabb áron eladati nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becslésének 10 százalékát vagyis 14 korona 40 fillért, illetve 15 korona 20 fillért, 26 korona 40 fillért, 36 korona 80 fillért és 22 korona 60 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvény cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én. 3333. sz. a kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a szolgáltató. Vevő köteles az 1881. évi XLII. t. c. 25. §-a alapján a bánatpénzt kiegészíteni.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első az árverés napjától számítandó 30 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számítandó 90 nap alatt, minden egyes vételről részlet után az árverés napjától számítandó 5 százalékos kamatokkal együtt az 1881. évi december 6-án 39.425 l. M. sz. a kelt rendeletben előírt módon a kir. adóhivatal mint bírói letéti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítani. Az ezen árverési hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóságnál és Tolnanémedi község elöljáróságánál tekinthetők meg.

Kelt Gyónk, 1909. évi május hó 29-én, a győ. ki kir. járásbírói hatóságnál.

BIRÓY BÉLA,
kir. ítélőtáblabíró.

Bérbeadás.

Bátaszéken, a „**Korona**“-szálloda, mely igen jó forgalmu, bérbeadó, esetleg eladó. — Bővebbet: **Mayer Ignác** „Magyar Király“ vendéglősnél Bátaszéken.

7/1909 biz szám

Hirdetmény.

Ozora község telekkönyvi betéteinek szerkesztésére kirendelt bizottság közhírré teszi, hogy az 1886: XXIX., 1889: XXXVIII., és az 1891: XVI. törvényekben előírt helyszíni eljárás végett és pedig egyelőre csupán az azonosító **1909 augusztus 1-én** napján, az azonosítás befejezte után pedig a bizottság a községben megjelenend.

Ezzel fogva felszólítanak
1. mindazok, akik a tjkvben előforduló bejegyzésre nézve okadatott előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt, a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog tkvi bekebelezését a kitűzött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézendő szabályszerű beadvány útján készítközöljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmek előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek az átírásra az 1886: XXIX t. c. 15—18. és az 1889: XXXVIII. t. c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos, az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illetékelengedés kedvezményétől is esznek.

3. azok, akiknek javára tényleg már megszünt kövételre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvántartásilag bejegyezve, ugyancsak az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak

törlesztést kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt megjeljenek, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől esznek.

Tamási, 1909 július 1-én.

KOMÁROMY,
betétszerkesztő szakdíjnok.

TAKÁCS,
kir. törvszéki bíró.

Kiadó üzlethelyiség.

Szekszárdon, a Kaszinó-bazárban, a város legélénkebb forgalmu helyén egy nagyobb **üzlethelyiség, raktárral Szent Mihály napra kiadó.** Bővebb értesítést ad a Molnár-féle rt. könyv- és papirkereskedése.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a Szekszárdi Kaszinó tulajdonát képező épületben az utcára nyíló

vendéglőmet

folyó hó 11-én megnyitom. — Minden törekvésem oda fog irányulni, hogy a nagyérdemű közönség becses pártfogását kiérdemeljem.

Mindennap a délelőtti órákban zónapörkölt kapható és a legjobb minőségű bor és sör lesz kiszolgáltatva. — Egyben tudatom, hogy jó házi kosztot hajlandó vagyok kiszolgáltatni hazakhoz is.

A nagyérdemű közönség szives támogatását kérve, maradtam tisztelettel

Popovits Szilárdné,

a Szekszárdi Kaszinó étterem bérlelője.

MEIN GYULA
PÖRKÖLT KÁVÉ-KEVERÉKEI
HOZZAÉRTŐKNÉK
LEGJOBBAK

:: KÉPVISELET ::
GAUZER ÁDÁMNÁL.
Szekszárd, Kaszinó-bazár.

FRITZ L. GYULA

vas, szerszám, gazdasági és varrógép üzlete
SZEKSZÁRDON.

Ajánlja az összes vasárukat, ugymint:
rudvasakat, tengelyeket, vadaszfegyvereket és valódi **Browning revolvereket** és **vadászati cikkeket.** Elsőrendű **gép-szijakat** mindenféle gépekhez és minden méretben, valamint **cséplő-gépekhez szükséges összes**
:: **gépjavítási cikkeket.** ::

Ajánlja továbbá a legkiválóbb minőségű különféle **varrógépeket** a legmesszebb menő teljes jótállással és részlettízetésre is; Mabilrendszerű **borsajtókat** és **szőlőzúzókat, gépolajat** és **to-vóta zsirt, valódi szagtalan kátrány** és **fedéllemezeket,** gyári áron és **feltétlen pontos**
:: **kiszolgálás mellett.** ::

A Molnár-féle nyomdaintézet r. t. könyvkötészeti osztályában

tanulónak

felvétetik jó házból való fiu, ki legalább 1—2 középiskolát is végzett

MINDEN NŐ aki kísérletet tett, tovább is használja, ez igazolja a **Valeria-crem** páratlanságát. Nyilatkozataikat csak a jó ízlés kedvéért nem tesszük közzé, amelyben nagyon is elismerték, hogy ez az egyedülártalmatlan arc- és kézapolószer

MINDENKI csak magát vádoltsáért, fejkopásodásáért, mert mindez nem létezővé válik ha a **Garay-drogéria** által előállított hasziszest idejekorán használja

ÖSZÜLAHAJA

őrizze meg legalább külsőleg ifjúságát a **Garay-drogéria** haj-íjítójával

AMATŐR

tényképzési cikkeimet ajánlom eredeti gyári áron. Raktáron tartok gépet, filmet, lemezt, stb.

FÉSŰ ÁRUK

hatük, bontó, simító és oldalfésük **Kefedru:** haj-, fog-, ruha-, padló- és - - - körömkete - - -

Kötszerek

vatta, kötőgázé, pólyák, herekötők gummi harisnyák, has- és sérvkötők mérték után készítettnek, egyenestartók és egyéb orvosi és szülésznői hygienikus cikkek

Postai megbízásoknak is elegend teszek és postafordultával szállítok

Garay-Drogéria Szekszárd

LASKÓ KÁROLY

ÉPÜLET- és BUTOR-ASZTALOS
SZEKSZÁRD, SZÉCHENYI-U. 140.

Nagy választék saját készítményű, modern kivitelű butorokban. Készít saját, valamint más rajz szerint teljes lakásberendezéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Kívánatra tervekkel és költségvetéssel szívesen szolgál. Készít továbbá épületmunkákat.

Kőrösy József

hentes és virstlis üzlete
Szekszárd, Széchenyi-utca.

Ajánlja mindenkor friss állapotban lévő hentesáru cikkeit, nevezetesen: Töltött sertésláb, magyar szalámi, nyelvsajt, krakkói, párisi, berlini májsajt, mozaik, faszírozott, különként 2 korona, szalfaládé darabja 10 fillér, frankfurti virstli párja 16 fillér, továbbá e szakmába vágó összes élelmi cikkeit.
Vidéki megrendelések postafordultával elintéztetek.

8-12

Debulay Imre

lakatos-üzlete Szekszárdon, — ajánlja saját készítményű állandó raktáron lévő **takarék-tűzhelyeit.**

Ujdonság! Diványpárnák fényképpel.

NE TÖRJE A FEJÉT alkalmi ajándék

miatt, mert a legszebb meglepetés egy jól sikerült

fénykép,

mely az egész megyében csakis

Kiss Jenő

„Kossuth” műtermében

Szekszárd, Széchenyi-utca 65l.

A legszebb kivitelben készülnek:

Medallonok, nagytások, olaj és aquarell festmények.

Sikerért kezkeskodem

Lakás változtatás.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint a vidéki **hölgyközönséget** értesíteni, hogy **lakásomat** a Bátor Augusz Imre-utcába, a **Hoff-féle házba** helyeztem át. Kiváló tisztelettel maradtam Szekszárd, 1909 július hó

Král Jánosné

szül. Horváth Mária,
okl. szülésznök.

Pályázati hirdetmény.

Tolna község Elöljárósága a megüresedett rendőrbiztosi állásra, melynek javadalma 800 K fizetés, 100 K lakbér és 14 K ruhaátalány, ezennel pályázatot hirdet.

Felhívja a pályázni óhajtókat, hogy kellőleg felszerelt kérvényeiket **f. hó 20-áig** Tolna község elöljáróságához nyújtsák be. Kiszolgált altisztek és csendőrök előnyben részesülnek.

498/1909 szám.

Haszonbérbeadási hirdetmény.

Koppányszántó község elöljárósága a képviselőtestület 1909. évi június hó 29-én hozott határozatához képest közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező s a Koppány-folyón lévő **kétkerekű vizes malmal molnárházzal, gazdasági épületekkel, két házi kerttel, egy kis kenderfölddel, két hold szántófölddel együtt** 1909. évi július hó 25-én délelőtt 10 órakor **Koppányszántó** község házában meg tartandó nyilvános árverésen 1910. év január hó 1-től kezdődő hat egymásután következő évre haszonbérbe adatik.

Árverezni szándékozók tartoznak 800 koronát bánatpénzül az árverés megkezdése előtt letenni; kikiáltási ár 1600 korona. A malomban finomabb henger szerkezet van beállítva és gőzerőre is be van rendezve. A bérlő a készpénz járandóságán felül 140 mérő eleséget is tartozik évente kiszolgáltatni.

Írásbeli zárt ajánlat is tehető s ehhez csatolandó eredeti elismervény arról, hogy a bánatpénz a község házipénztárában letétbe helyeztetett.

Az írásbeli ajánlatok az árverési-határidő előtt bármikor benyújthatók a községi jegyzői hivatalnál.

A tett ajánlatok felett szabad választási jogát a képviselőtestület fentartja magának, tekintet nélkül a beigért ajánlati összegre.

Árverési feltételek a jegyzői irodában betekintheők.

Koppányszántó, 1909 évi június hó 30-án.

Szabó Zoltán

jegyző.

Bokros Ferenc

bíró.

Meghívó.

A Molnár-féle nyomdai műintézet és szabadalm. íróalzatgyár részvénytársaság

első rendes évi közgyűlését

Szekszárdon, 1909. évi július hó 20-án délután 5 órakor a Tolna-megyei Takaré- és Hitelbank helyiségében tartja meg, melyre a t. részvényesek* tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kiküldése.
2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése.
3. A mérleg előterjesztése, a tiszta nyereség felosztása iránti határozat és a felmentvény megadása.
4. A felügyelő-bizottság 3 évre való megválasztása.
5. Esetleges indítványok.

Az igazgatóság.

* Az alapszabályok 18. §-a szerint azon részvényesek, kik a közgyűlésen személyesen vagy képviselőik által részt venni akarnak, részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlés előtt a társaság irodájában letenni tartoznak.

Ideális arc-kréme a **zsirtalan**
DIANA ARCZKENŐCS

nappali használatra
Az arcznak üde színt kölcsönöz és
azt bársonypuhává teszi.

Ejjeli használatra a **zsirszerű**
DIANA ARCZKENŐCS

szeplő, májfolt és mindennemű
arctisztatlanság ellen.

Ára I korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor I kor.

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszer-
tárában Szekszárdon.

Szőlőoltvány!

Régi szőlők hiányainak pótlására 2 éves
gyökerű száza **20 K**
Gyökeres fásoltvány **180 >**
» » szépséghibával » » **90 >**
» » zöldsoltvány » » **160 >**
Sima » » » » **90 >**
Gyökeres riparia portalis vastag » » **32 >**
» » 2 éves » » **40 >**
Sima riparia portalis » » **18 >**
» » vékony » » **8 >**
Gyökeres hazai nemes vessző » » **30 >**
Sima » » » » **10 >**
40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon köte-
lezettséggel, hogy ha a küldött anyag meg nem
felel, azt visszaveszem s a pénzt visszaadom.
Árjegyzék ingyen. Le van benne írva a
Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel,
Csabagyöngye. — Hegyi borok eladása.

Borárak:

Gyöngyösi siller Hl. **32 K**
Visontai » » » » **36 >**
Gyöngyösi fehér asztali » » **34 >**
» » pecsenye **38 >**
Visontai Rizling **44 >**
» Muskotály **70 >**
» vörös bikavér **70 >**

Székely I. József

Gyöngyös,
Szent Urbán templom.

Fischl Lajos butor- és épület-aszta-
los, a „Pirnitzer József
és Fiai“ kereskedők házában dus raktárt tart, a
legújabb és legmodernbb butorokból, szalon-
ebédlő- és ircdaberendezésekből, részletűzetésekre
is. Azonkívül nagy raktárt tart vasbutorokból.
Asztalos-munkák a leggyorsabban, jutányos áron
készülnek. 52

Kapható
tégla és tetőcserép.

Bővebbet **Gauzer János** tulajdonosnál,
Bátaszéken.

Fa-árjegyzék

a tolnai erdőirtási vállalatától

	Kor
Szilfahasáb méterölerként	34.—
Szilgömb » » » »	30.—
Tölgyhasáb » » » »	31.—
Lágyhasáb » » » »	22.—
Lágygömb » » » »	19.—

Házhoz szállítva saját kocsimmal **K 140** az új-
városi új temető mellett fatelepről.

Venni szándékozók előjegyezhetnek a nagy-
tőzsdében és **Szabó Emil** újvárosi kereskedőnél.

Szőlő-sajtók Gyümölcs-sajtók

„HERKULES“ kettős nyomószerkezettel kézi hajtásra

Hydraulikus sajtók

magas nyomás és nagy munkaképesség számára

Gyümölcs-zuzók, szőlő-malmok, bogyózó gépek

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek állandóan és kocsira szerelve

Lé-sajtolók, bogyó őrlők.

Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék számára, gyümölcs-hámzó és vágó gépek.

Szabadalmazott önműködő, hordozható és szállítható

„SYPHONIA“-permetezők szőlők, gyümölcs, fák, komló és szegecs permetezésére.

Szőlő-ekék

gyártanak és szállítanak jótállás mellett különlegességgként legújabb szerkesztés szerint

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági gépgyárai, vasöntödéje és gőzhámorai által

BÉCS, II/1 Taborstrasse 71.

Kitüntetve 620 arany, ezüst éremmel stb.

Részletes árjegyzékek ingyen és bérmentve. 1-18 Képviselek és viszontárúsítók kerestetnek.

Csak szakértő kereskedőktől vásárolhatunk előnyösen!

A Styria- és Demokrata kerékpárok

Két évi jótállás!

az elsők között is elsők.

Két évi jótállás!

Az összes alkatrészekből, acetylén-lámpákból, csengők,
kürtök stb. felszerelési tárgyakkól és a legjobb minő-
ségű kerékpárgummikból állandó, nagyválasztéku raktár.

Jó minőség! Olcsó árak!

Árjegyzék ingyen.

Az eredeti AFRANA és WETTINA

varró- és műhímzőgépek a legtökéletesebb gyártmányok.

Singer családi, karikahajós, Central-Bobbin és iparos
varrógépeink körforgó szerkezette, a legtökéletesebbek
miért is minden varrógéperért 10 évi kezességet vállalunk.

Kedvező fizetési feltételek.

Nagy varrógép- és kerékpárjavító műhely.

Használt varrógépeket becserélünk.

Alkatrészek az összes rendszerű varrógépekhez. —
Szakértő műgépésznket kívánatra bárhova vidékre is
kiküldjük.

Tolnamegye legnagyobb gépraktára.

Tökéletes

Beszélőgépek (Grammophonok)

éshanglemezek, a legjobb felvételek, nagy választékban,
részletfizetésre is

MÜLLER TESTVÉREK

varrógép-, kerékpár- és gazdasági gépek raktárában

Szekszárd, Kaszinó-bazár.